

**Uchwała Nr XXX/217/2017
Rady Gminy w Kozłowie
z dnia 10 lutego 2017 roku**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo na lata 2017-2020**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz.1390) Rada Gminy w Kozłowie uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo na lata 2017-2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kozłowo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca Rady Gminy

Alicja Eidtner

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku poz.1390) do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program określa działania, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska oraz usprawnienie systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Planowane działania stanowią kontynuację działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo na lata 2013-2016 .

Z uwagi na to, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Sied
Aleja Eidtner

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo
na lata 2017-2020**

Kozłowo, styczeń 2017 roku

I. Wstęp

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 4) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy.

II. Informacje ogólne

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia.

Perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest niestety zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo na lata 2017-2020 zwany dalej Programem.

Zjawisko przemocy w rodzinie definiuje art.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Mówi on, że przemoc w rodzinie to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste

osób wymienionych w pkt. 1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje fakt, że :

- 1) jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka,
- 2) siły są nierównomierne - w relacjach, osoba stosująca przemoc jest silniejsza, ma przewagę nad osobą doznającą przemocy,
- 3) narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny, m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- 4) powoduje cierpienie i ból u osób, których przemoc dotyka.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- 1) przemoc fizyczna - obejmuje takie zachowania agresywne jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, ciskanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.;
- 2) przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.;
- 3) przemoc seksualna- wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych, itp.;
- 4) przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

III. Skutki przemocy

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowanie.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrznej pomocy ofiarom to: interwencja, schronienie, informacja, edukacja, specjalistyczne poradnictwo, wsparcie emocjonalne, psychoterapia, pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

IV. Diagnoza środowiska lokalnego

W Gminie Kozłowo w 2015 roku zamieszkiwało ogółem 6.305 osób, w tym 3090 kobiet i 3.215 mężczyzn (dane z Referatu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Kozłowie).

Z danych ustalonych w trakcie przeprowadzanych przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozłowie wywiadów środowiskowych wynika, że zjawisko przemocy domowej jest zauważalne. Jest ono jednak najczęściej zatajane przez osoby doznające przemocy lub po prostu bagatelizowane. Rodziny dotknięte przemocą niechętnie udzielają informacji do wywiadu środowiskowego o istniejących problemach, obawiając się ewentualnych zagrożeń.

W 2011 roku rozpoczął pracę Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Wójta Gminy Kozłowo Nr 32/2011 z dnia 21.05.2011 roku W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Do każdej sprawy powoływana jest Grupa Robocza, w skład której wchodzi osoby, które kompetencyjnie mogą pomóc w rozwiązaniu problemu i zaprzestaniu przemocy. Rodziny dotknięte przemocą często bardzo niechętnie zgadzają się na uruchomienie procedury „Niebieska Karta”. Liczbę formularzy „Niebieska Karta „przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego obrazuje poniższa tabela przedstawiająca dane za rok 2014 i 2015.

Liczba formularzy „Niebieska Karta „przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	2014	2015
ogółem	39	27
W tym założonych przez :		
Policję	37	20
OPS	2	7
GKRPA	-	-
Oświatę	-	-
Służbę zdrowia	-	-

Natomiast działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w prowadzonej procedurze „Niebieskiej Karty” w liczbach wyglądają następująco:

	2014	2015
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	7	5
Liczba powołanych grup roboczych	39	49
Liczba przekazanych przez ZI zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	3	2

Z informacji udzielonej przez Komendę Powiatową Policji w Nidzicy, wynika, że w roku 2014 przeprowadzono 53 interwencji, a w roku 2015- 94 interwencje.

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat traktowane jest, jako poważny problem. Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej, jako poważne zaburzenie w funkcjonowaniu rodziny. Zaburzenie, które prowadzi do poważnych naruszeń moralnych i prawnych, niejednokrotnie tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw. Problem przemocy wymaga, zatem podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wśród podmiotów świadczących pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wymienić należy:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kozłowie,
- 4) Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Kozłowie i w Szkotowie,
- 5) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie gminy.

Podmioty z którymi prowadzona jest współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,

- 2) Sąd Rejonowy w Nidzicy,
- 3) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- 4) Dyrektorzy i nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych,
- 5) Pracownicy służby zdrowia.

V. Cele programu:

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy w rodzinie poprzez podniesienie świadomości społecznej.

Cel szczegółowy I

Koordinacja działań lokalnych podmiotów

Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie Gminy Kozłowo Zespołu Interdyscyplinarnego. Realizacja w oparciu o diagnozę potrzeb oraz zadania zespołu działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie poprzez:

- a. kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy;
- b. kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się sprawami przemocy,
- c. monitorowanie rodzin w których dochodzi do przemocy,
- d. zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- e. występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art.2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wskaźniki :

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” ,
- liczba posiedzeń Grup Roboczych.

Cel szczegółowy II

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- a. prowadzenie gabloty informacyjnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kozłowie,
- b. rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- c. publikowanie na stronie internetowej Gminy Kozłowo informacji na temat zjawiska przemocy domowej,
- d. rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych.

Wskaźniki:

- liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba osób kończących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba rozpowszechnionych plakatów i ulotek,
- liczba osób odwiedzających stronę internetową Gminy Kozłowo.

Cel szczegółowy III

Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej

Działania:

- a. prowadzenie pracy socjalnej,
- b. rozmowy i wsparcie specjalistów,
- c. wsparcie psychologiczne,
- d. wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- e. budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- f. nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji pomocowych,
- g. profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Adresaci programu

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Kozłowo, a w szczególności:

- 1) rodzin zagrożonych pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny,
- 2) ofiar i świadków przemocy,
- 3) sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VII. Realizacja Programu

Realizatorami Programu są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kozłowo,
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy,
- 5) Sąd Rejonowy w Nidzicy

Partnerzy: placówki oświatowe, służba zdrowia, kościoły, a także inne osoby i instytucje, działające na rzecz przeciwdziałania przemocy.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że realizacja Programu w latach 2017-2020 przyczyni się do :

- 1) zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie i systematycznego pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej, poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Gminy Kozłowo,
- 2) spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- 3) udzielania profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- 4) usprawnianie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- 5) niwelowanie skutków zjawiska przemocy,
- 6) zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

IX. Monitoring i ewaluacja

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie zarządzany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a monitorowany przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca następnego roku przedstawi sprawozdanie z realizacji programu.

Program będzie monitorowany i poddawany ewaluacji przez Zespół Interdyscyplinarny w Kozłowie przez gromadzenie statystycznych i ewaluacyjnych danych zebranych podczas prac Zespołu i grup Roboczych.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Kozłowo,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracowany Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kozłowo pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Nie jest on dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

X. Zasady finansowania Programu

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy Kozłowo, w tym dotacji celowych, darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych oraz funduszy Unii Europejskiej, a także ze środków własnych realizatorów.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Alteja Eidtner
Alteja Eidtner